

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

Kongress för kulturminnesvårdare i Tyskland

Bohrn, Erik

Fornvännen 1959(54), s. 202-203

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1959_202

Ingår i: samla.raa.se

6

7

Fig. 6—7. 6. Rytтарfigur av silver. Birka grav 825. 4/3. 7. Hästfigur av bronsbleck. Amunde, Burs socken, Gotland. 1/1. — 6. Figure of horseman in silver plate. 7. Figure of a horse in bronze plate.

här äro emellertid öglorna avbrutna och ha ersatts av två pånitade silverband.

Hur vår gotländska bild varit anbragt har man ingen antydan om.

Sedan ovanstående redan blivit uppsatt i korrektur, har jag genom docenten Erik Nylén fått kännedom om en liten bronshäst, fig. 7, vilken anträffats vid Amunde i Burs socken på Gotland och som 1948 förvärvades av Gotlands Fornsal i Visby (inv.-nr C 9576); närmare fyndomständigheter äro okända. Som vi se, är hästfiguren av samma huvudtyp som fig. 1; den har liknande hals med samma smala huvud, vars främre parti även här saknas. Någon antydan till att den burit en ryttare finnes emellertid icke. Hästfiguren från Amunde i Burs sn har i överensstämmelse med vad som varit fallet med Birkahästarna två tvärställda öglor på baksidan och har alltså liksom dessa varit fästade på ett underlag.

Birger Nerman

KONGRESS FÖR KULTURMINNESVÅRDARE I TYSKLAND

Under tiden den 1—6 juni i år pågick i Hamburg och Schleswig-Holstein en kongress för kulturminnesvårdare. Som inbjudare stod Vereinigung der Landesdenkmalpfleger in der Bundesrepublik Deutschland.

Något centralt organ motsvarande vårt riksantikvarieämbete för skötseln av kulturminnesvården finnes icke i Västtyskland, utan varje delstat har egna institutioner för denna uppgift. För fornminnesvården finnas därjämte särskilda organ. Vereinigung der Landesdenkmalpfleger utgör ett gemensamt

forum för de olika staternas kulturminnesvårdande institutioner med framför allt byggnadsminnesvård på sitt program.

I kongressen deltog mellan 60 och 70 personer, dels representanter för de olika västtyska delstaternas kulturminnesvård, dels särskilt inbjudna representanter för kulturminnesvården i grannländerna: förutom Östtyskland, Sverige, Danmark, Holland, Luxemburg, Schweiz och Österrike. Som representant för Sverige deltog författaren av dessa rader.

Kongressen var i alla avseenden mönstergillt organiserad. Två dagar ägnades Hamburg och dess omgivning, en dag Kiel och dess omgivning och två dagar olika platser i Schleswig-Holstein. Programmet var givetvis icke upplagt för att visa deltagarna turistiska sevärdheter utan i stället sådant som kunde väcka diskussion, med exempel valda antingen bland nyligen restaurerade monument eller bland sådana, vilkas återställande man stod i begrepp att påbörja.

I Tyskland liksom för övrigt i flera av grannländerna har man inom kulturminnesvårdens område stora och svärbemästrade problem, som vi i Sverige helt undsluppit, nämligen återställande av kulturhistoriskt betydelsefulla byggnader som skadats under andra världskriget. Åtgärderna bli givetvis bland annat beroende av förstörelsens omfattning. Man visade exempel på två principiellt motsatta tillvägagångssätt: det ena att så vitt möjligt återställa tillståndet från tiden före förstörelsen, det andra att ersätta försvunna eller starkt skadade partier med nytt efter vår tids smak och med utnyttjande av vår tids resurser i fråga om material och konstruktionsmetoder. I Jacobi-kyrkan i Hamburg, där bland annat valven återuppförts i de gamlas form, hade den förra metoden följts, i Nicolaikyrkan i Kiel däremot den senare. Här hade man byggt nya pelare och nytt innertak i moderna former och med modernt material och i modern teknik. Själv hyser jag ingen tvekan om att beteckna Hamburg-restaureringen som synnerligen lyckad men Kiel-restaureringen som i varje fall problematisk; dock måste erkännas, att förhållandena i Kiel erbjödo större svårigheter därigenom, att de inre pelarna där gått förlorade.

Ett annat intressant exempel på återställande av svårt krigsskadade byggnader utgjorde Görtz-Palais (Altes Stadthaus, Neuer Wall 86) i Hamburg. Husets inre delar hade blivit fullständigt förstörda, under det att fasaden mot gatan icke var svårare skadad, än att den kunde återställas, vilket också skett. Närmast bakom fasaden har man byggt nya våningar, som motsvara fasadens våningsindelning men mot gården ett helt nytt bygge i moderna former och med lägre och långt fler våningar än i gatudelen av huset. Ett sinnrikt trapphus förmedlar övergången mellan husets två hälfter.

I fråga exempelvis om kyrkorestaureringar av mer vanligt slag, jämförbara med sådana som ständigt förekomma även hos oss, visades både goda och mindre goda prov. På detta område kan Sverige väl hävda sin ställning. En form av elektriska belysningsarmaturer av plexiglasskivor, hängande i vita plastledningar borde kunna vinna användning även hos oss. De infoga sig på ett diskret sätt i interiörer av vitt skilda slag.

Erik Bohrn